Kulturutskottets betänkande 1984/85:3

om vissa kyrkliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas två motioner.

En motion om utredning rörande överlåtelse till den romersk-katolska kyrkan av någon kyrkobyggnad från medeltiden avstyrks efter hörande av bl. a. Katolska biskopsämbetet.

Den andra motionen avser den andliga vården vid psykiatriska sjukhus. Motionen avstyrks under hänvisning till arbetet inom 1982 års kyrkokommitté.

Motioner

I *motion 1983/84:2273* av Birger Hagård (m) och Tore Nilsson (m) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utredning rörande möjligheten att till den romersk-katolska kyrkan återställa någon av dess historiska kyrkobyggnader från medeltiden.

I motionen framhålls inledningsvis att den kyrkliga verksamheten i Sverige i hög grad präglas av ekumeniska strävanden. Vidare erinras bl. a. om att det var genom den katolska kyrkans missionsarbete under vikingatid och tidig medeltid som Sverige kristnades och inlemmades i västerlandets rika kulturvärld och att den katolska kyrkan genom att låta bygga kyrkor, kloster, skolor, sociala inrättningar och vägar redan under medeltiden gjorde mycket betydande insatser för det svenska samhället. Om den katolska kyrkan finge tillbaka någon av sina historiska kyrkobyggnader från medeltiden, skulle detta vara en gärd av tacksamhet och uppskattning mot den katolska kyrkan för den stora kulturgärning som den under medeltiden gjorde för Sveriges land och folk, och för den betydande samhällsinsats som den i dag gör – särskilt för den till vårt land invandrade befolkningen av katolsk trosbekännelse – samt ett uttryck för det goda samarbetet med den svenska statskyrkan.

I motionen nämns som exempel på kyrkobyggnader som skulle kunna avstås Helga Trefaldighetskyrkan i Uppsala och Sankt Petri klosterkyrka inom det forna franciskanerklostret i Ystad.

I *motion 1983/84:2476* av Kersti Johansson (c) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts angående den andliga vården vid psykiatriska sjukhus.

Motionären framhåller att den andliga vården på sjukhus – sjukhuskyrkan

– är en angelägen verksamhet i heltidsarbetet med vård och omsorg och att den på allt sätt behöver stödjas. Hon anför vidare följande.

De djupa mänskliga behoven av gemenskap gör sig ofta mer gällande under sjukdom och kräver omsorg och förståelse. Vårdpersonalen har många gånger ett tungt och krävande arbete såväl fysiskt som psykiskt. I många situationer kan sjukhuskyrkan vara ett stöd och en hjälp för både patienter, anhöriga och vårdpersonal. Det finns ett samband mellan själavård och det vidare vårdbegreppet. Ibland behövs någon att tala religion och tro med – om vad som rör sig i ens inre. Inte minst gäller detta i långtidsvården och den psykiatriska vården.

Vad gäller den psykiatriska vården arbetar landstingen med att förändra denna mot öppnare vårdformer, nära patienternas hemmiljö. Det är ett arbete, som av många olika orsaker dock går långsamt. I den process som ändå pågår ställs stora krav dels på sjukhusen, dels på den miljö dit de f. d. patienterna kommer. Också i denna situation skall sjukhuskyrkan arbeta och vara till hjälp och stöd.

Efter en redovisning för bestämmelserna om inrättande av komministertjänst i pastorat där det finns sjukvårdsinrättningar anförs följande.

Detta medför att de flesta av landets psykiatriska sjukhus inte får en heltidstjänst. Även om det allmänt anses att frågor som rör tjänster för själavård bland människor på sjukhus ej kan isoleras från det totala resursbehovet är detta otillfredsställande. En deltidsarbetande präst får inte tillfälle att sätta sig in i alla de problem, som möter på ett psykiatriskt sjukhus. Än mindre kan han eller hon vara konsult för kollegor när det gäller arbetet med den sektoriserade vården.

Mot denna bakgrund är det rimligt att vårdplatsantalet för inrättande av en komministertjänst för andlig vård sänks så att varje landstingsområde får tillgång till komministratur på psykiatriska sjukhus.

1982 års kyrkokommitté

I december 1982 beslutade regeringen tillsätta en kommitté för att utreda svenska kyrkans struktur på lokalplanet, m. m. (Dir 1982:95).

Den särskilda utredning om grunderna för den prästerliga tjänsteorganisationen i pastoraten (prästtjänstkommittén Dir 1982:21), som inletts kort tid innan 1982 års kyrkokommitté tillsattes, inlemmades i den nya kommittén. Härigenom skapades möjlighet att behandla strukturfrågorna tillsammans med frågorna om den framtida tjänsteorganisationen i pastoraten.

1982 års kyrkokommitté fick också överta de frågor som återstod för kyrkofondsutredningen att behandla.

I anslutning härtill bör nämnas att kommittén i tilläggsdirektiv i mars i år (Dir 1984:11) fått i uppdrag att utarbeta förslag om hur det kompensationsbelopp skall användas som skall utgå till de kyrkliga kommunerna (genom kyrkofonden) för det inkomstbortfall som uppstår då den kommunala beskattningen av juridiska personer upphör fr. o. m. år 1985.

I slutet av förra året avgav 1982 års kyrkokommitté betänkandet (SOU 1983:55) Församlingen i framtiden. Betänkandet är ett diskussionsbe-

tänkande. De centrala avsnitten i betänkandet finns i kapitel som innehåller en problemanalys som avser den nuvarande lokala strukturen (kap. 4) och alternativa modeller för framtiden (kap. 5).

Problemanalysen är ett försök att beskriva de problem som är förknippade med den lokala organisation svenska kyrkan har i dag.

I modellavsnittet finns utredningens konkreta bidrag till diskussionen om hur vi skall lösa de problem som berör kyrkans lokala organisation. De möjligheter som redan finns i den ordning som gäller i dag granskas. Vidare presenteras olika modeller för framtiden, vilka i olika hög grad innebär förändring i förhållande till nuläget och syftar till att ge ett diskussionsunderlag för lösningar som kräver längre gående samverkan på lokalplanet än vad som i de flesta fall är fallet i dag.

Då det gäller den lokala organisationen presenteras – utöver en redovisning av möjligheterna till utveckling av nuvarande ordning – tre alternativa strukturmodeller (I–III). Även i fråga om tjänsteorganisationen presenteras tre modeller (A–C).

Beträffande utformningen av de olika modellerna och av innehållet i övrigt i betänkandet hänvisas dels till följande avsnitt, dels till betänkandet.

Betänkandet har remissbehandlats.

Kyrkobyggnader

Remissyttranden

Utskottet har inhämtat yttrande över motion 1983/84:2273 från riksantikvarieämbetet, svenska kyrkans centralstyrelse och Katolska biskopsämbetet.

Riksantikvarieämbetet anför följande.

De medeltida kyrkorna utgör kärnan i vårt lands bestånd av kyrkobyggnader. Huvudparten av landsbygdskyrkorna tjänar alltjämt som församlingskyrkor. Genom sin ringa storlek är dessa ofta mera lämpade för dagens gudstjänstliv än de betydligt större kyrkor som uppförts under senare århundraden. Vid sidan av sin huvuduppgift som gudstjänstlokaler är de medeltida kyrkorna många gånger de främsta bärarna av sin bygds materiella kulturarv. Med sina inredningar och inventarier från skilda tider utgör de en rik illustration till vår kulturhistoria.

De till Svenska kyrkan hörande kyrkobyggnaderna är skyddade enligt 1920 års kungörelse (nr 744) med föreskrifter rörande det offentliga byggnadsväsendet, medan handhavandet av inventarierna regleras genom 1942 års förordning (nr 929) angående vården av vissa kyrkliga inventarier.

Enligt motionen borde vissa medeltida kyrkor kunna överlåtas till romersk-katolska kyrkan. Om så sker kommer de att hamna utanför den tillsyn som ämbetet utövar genom ovannämnda författningar. Själva kyrkobyggnaderna kan visserligen skyddas genom byggnadsminnesförklaring enligt 1960 års lag (nr 690) om byggnadsminnen. Med denna lag kan även viss fast inredning få erforderligt skydd. Övrig inredning, liksom alla inventarier, kan emellertid ej omfattas av skyddsföreskrifter enligt byggnadsminneslagen. En värdefull del av vårt kulturarv kommer därigenom att stå utan skydd

vilket självfallet, från de synpunkter ämbetet har att företräda, vore olyckligt.

De i motionen nämnda kyrkorna, Helga Trefaldighets kyrka i Uppsala och S:t Petri klosterkyrka i Ystad, är båda högmedeltida byggnader av mycket framträdande kulturhistoriskt värde. Den förra tillhör Helga Trefaldighets församling och är hemvist för ett mycket rikt gudstjänstliv, varför ett överlåtande såvitt ämbetet kan bedöma skulle medföra allvarliga konsekvenser för församlingen.

S:t Petri klosterkyrka i Ystad tillhör Ystads kommun och omfattas således ej av ovannämnda författningar. Kyrkan användes av Ystads församling för gudstjänster regelbundet under sommaren och vid de större högtiderna.

Sammanfattningsvis får ämbetet anföra, att ämbetet från sina synpunkter anser att motionen med hänsyn till de kulturhistoriska konsekvenser en förändring skulle medföra icke bör bifallas. Ämbetet vill i stället förorda att i förekommande fall kyrkorna upplåtes för andra samfunds gudstjänster, men att äganderätten till kyrkobyggnad, inredning och inventarier kvarstår hos respektive församling inom svenska kyrkan.

Svenska kyrkans centralstyrelse anser att motion 1983/84:2273 bör överlämnas till 1982 års kyrkokommitté. Som skäl härför anförs.

Svenska kyrkans kyrkobyggnader har i alla tider, i många fall från medeltiden, tillhört församlingarna. Alla beslut om dem och deras användning fattas av församlingarnas beslutande organ. Enligt centralstyrelsens mening har församlingarna alla möjligheter att, i den mån behov föreligger, iaktta en generös praxis vad gäller upplåtande av kyrkorna till andra kyrkors gudstjänster. En kyrkobyggnad, tillhörig Svenska kyrkan, som används för gudstjänster och kyrkliga handlingar inom församlingen finns det dock ingen anledning att överföra till annat kyrkosamfund. Det kan finnas omständigheter i vilka den framtida användningen av en kyrka bör omprövas. Sådana frågor överväges bl. a. inom 1982 års kyrkokommitté.

Katolska biskopsämbetet anför.

Den romersk-katolska kyrkan är enligt sin syn på sig själv den Jesu Kristi kyrka, som har fört kristendomen till Sverige som religiös tro och kulturell faktor.

Efter Gustav III:s toleransedikt (1781) började livet i den Katolska kyrkan i Sverige på nytt efter reformationen.

Antalet katolska kristna i Sverige har på sista tiden stigit betydligt:

1950:	14 138	1970:	53 777	1983:	114 393
1960:	33 207	1980:	102 353		

I dessa siffror ingår endast de katolskt döpta och de som gått över till Katolska kyrkan, som är kända i en katolsk församling eller i en katolsk nationell grupp i Sverige. Då det inte finns någon officiell statistik i Sverige över de personer som tillhör fria (icke statliga) kyrkor eller samfund kan man utgå från att det verkliga antalet av katolska kristna ligger högre än vad vi känner till.

För att de katolska kristna ska kunna bli religiöst och kulturellt hemmastadda i landet behövs ett antal kyrkobyggnader som motsvarar deras växande antal. De katolska församlingarna, som för det mesta består av ett övervägande antal invandrare, har hittills inte kunnat lösa denna uppgift utan hjälp utifrån.

När de planerar att bygga får de stöd av vederbörande kommuner, dock ej alltid i den utsträckning som man hoppats på.

Den Katolska kyrkan i Sverige ställer inga anspråk på att få kyrkobyggnader, som härstammar från tiden före reformationen. Hon respekterar i ekumenisk anda den verklighet som har vuxit fram historiskt, och som präglar livet i dag i det svenska samhället.

Om kyrkobyggnader från tiden före reformationen erbjuds de katolska kristna är dock Stockholms katolska stift berett att i varje enskilt fall pröva om ett sådant erbjudande motsvarar behovet och om man kan säkra underhållet av en sådan kyrka.

Vissa synpunkter av 1982 års kyrkokommitté

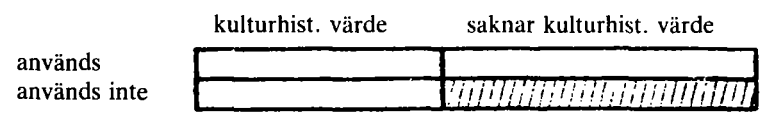
1982 års kyrkokommitté anför i avsnittet om problem med den nuvarande lokala strukturen bl. a. följande (s. 80).

Ett stort problem för de små församlingarna är att deras kyrkobyggnader ofta är för stora i förhållande till församlingarnas folkmängd och att byggnaderna kräver drifts- och underhållskostnader som tar i anspråk väsentliga delar av församlingarnas budgetar. För de större församlingarna, som bildas genom att mindre församlingar slagits samman är ofta antalet kyrkobyggnader ett problem. På vissa håll har detta lösts genom sammanlysning av gudstjänster till endast några av kyrkorna. De övriga kyrkobyggnaderna används då mera sparsamt och t. ex. endast under den varma årstiden så att åtminstone kostnaderna för uppvärmning kan sparas. Även för sådana församlingar är emellertid kostnaderna för underhåll av kyrkobyggnaderna en stor och tung utgiftspost.

I sammanhanget preciseras vissa frågeställningar, som kommittén anser bör diskuteras. Därvid anförs bl. a. följande.

– Vad ska vi göra med kyrkor som varken används för församlingsändamål eller är kulturhistoriskt värdefulla?

Kyrkobyggnaderna kan klassificeras dels i kyrkor som används, och kyrkor som inte används, dels i kyrkor som är kulturhistoriskt värdefulla och kyrkor som saknar kulturhistoriskt värde. Att bevara kyrkor som används är en församlingsangelägenhet. Att bevara kulturhistoriskt värdefulla kyrkor är ett samhällsintresse. Problemen blir de kyrkor som hamnar i det streckade fältet.

– Kan vi stänga kyrkor och lägga dem i "malpåse"?
– Kan vi riva kyrkor?
– Kan vi tänka oss andra användningsområden för kyrkobyggnader? I så fall vilka?

Tilldelning av prästtjänster

Gällande bestämmelser

Ett riksdagsbeslut från 1957 (prop. 1957:153, SU 1957:175, rskr 1957:388) reglerar nuvarande ordning för tilldelning av prästtjänster i pastoraten. På grundval av det riksdagsbeslutet genomfördes också pastoratsregleringen 1962.

Kriterierna för tilldelningen av prästtjänster är tre, nämligen folkmängd, areal och tätortsgrad.

I propositionen indelas pastoraten i tre grupper med olika tätortsgrad:

F-ortspastorat, där tätortsbefolkningen uppgår till minst 90 %.

E-ortspastorat, där tätortsbefolkningen uppgår till mellan 70 och 90 %.

Landsbygdspastorat med övriga pastorat, dvs. med en tätortsbefolkning som understiger 70 %.

För varje pastoratsgrupp finns olika folkmängdstal som anger normerna för antalet prästtjänster. Då dessa folkmängdstal "väsentligen överstigits" inrättas en ny prästtjänst i pastoratet. Att ett gränsvärde "väsentligen överstigits" kan i praktiken betyda att det överstigits med ca 1/3. Men också andra faktorer kan ha tagits med i beräkningen när väl ett gränsvärde överstigits.

För F-ortspastorat räknar man med en präst på en befolkning mellan 2 000 och 5 000. En andra tjänst inrättas då denna senare siffra "väsentligen överstigits". Gränsen mellan två och tre präster går vid 10 000 och mellan tre och fyra vid 16 000.

För ett E-ortspastorat är motsvarande siffror (som dock skall "väsentligen överstigas" innan de medför en ny tjänst):

En präst mellan 2 000 och 3 500, två präster upp till 7 000, tre präster upp till 12 000 och fyra präster upp till 18 000.

För landsbygdspastoraten gäller en präst mellan 2 000 och 3 000, två präster upp till 6 000, tre präster upp till 9 500 och fyra präster upp till 13 500.

För komponenten areal är inte omfattningen lika preciserad. Samtliga beräkningar ovan gäller för "måttlig areal" vilket översatts till att betyda upp till 200 km^2 för en präst. För pastorat med flera präster räknas arealen upp i motsvarande grad, dock ej så att arealen multipliceras med antalet präster. Vid större arealer får justeringar ske i siffrorna för prästtjänstantalet.

År 1958 fastställdes särskilda normer för inrättande av prästerliga tjänster för andlig vård vid sjukhusen (prop. 1958 A:67 och B:21, SU 1958 B:91, rskr 1958 B:121). Normerna ändrades genom riksdagsbeslut år 1980 (prop. 1979/80:152, KrU 1979/80:29, rskr 1979/80:357). De innebär nu att om det i ett pastorat finns en eller flera sjukvårdsinrättningar med tillhopa minst 1 200 vårdplatser, får en särskild komministertjänst för den andliga vården vid sjukhusen inrättas i pastoratet. Uppgår inte antalet vårdplatser i pastoratet till 1 200, skall man multiplicera vårdplatsantalet med tre i F-ortspastorat och med två i andra pastorat samt lägga samman det med pastoratets befolknings-

tal när man beräknar underlaget för tilldelningen av prästtjänster till pastoratet. Detsamma gäller det antal vårdplatser som eventuellt överskjuter 1 200 i ett pastorat där en särskild komministertjänst har fått inrättas.

Vissa synpunkter av 1982 års kyrkokommitté

Kommittén diskuterar i samband med de tre strukturmodellerna (I–III) önskvärdheten av samfällighetsbildningar på stiftsplanet, bl. a. då det gäller sjukhuskyrkan (bet. bl. a. s. 95, 97 och 99). Kommittén anser att det både i strukturmodellerna I och II kan finnas skäl för obligatoriska samfällighetsbildningar för vissa angelägenheter.

Kommittén skisserar vidare, som ovan angetts, tre olika tjänstemodeller (se bet. s. 107–110). Enligt modell A skall beräkningen av antalet präster i ett pastorat ske enligt en reviderad version av 1957 års normer, vilka redovisats i föregående avsnitt. Enligt modell B föreslås antalet tjänster och dessas karaktär av pastoratet och fastställs av domkapitlet. Den tredje tjänstemodellen, C, karakteriseras av frånvaron av en detaljerad organisation. Domkapitlet utfärdar vissa riktlinjer med rekommendationer beträffande tjänstetyper i olika pastorat. men pastoratet får fritt inrätta det antal tjänster som det anser sig behöva för att fullgöra de uppgifter som finns i lagen om församlingar och kyrkliga samfälligheter.

I betänkandet skisseras en preliminär metod för beräkning av tjänster i de olika tjänstemodellerna. Kommittén anser att det skulle kunna finnas skäl att i stället för tre pastoratstyper vid tjänsteberäkningen arbeta med en bemanningsplan som i första hand endast baserar sig på befolkningsunderlaget. Detta utgör en basberäkning. Denna kompletteras sedan med en tilläggsberäkning. Genom ett poängsystem tas hänsyn till geografiska förhållanden, antalet predikoställen, om institutioner och vårdplatser finns inom pastoratet m. m. Syftet med tilläggsberäkningen skulle således vara att låta fler faktorer än befolkningstal påverka bemanningsplanens storlek.

Utskottet

Motionärerna bakom motion 2273 (m) vill att riksdagen skall anhålla om en utredning rörande möjligheten att till den romersk-katolska kyrkan återställa någon av dess historiska kyrkobyggnader från medeltiden. Utskottet har i det föregående redovisat motionärernas motivering till yrkandet.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från riksantikvarieämbetet, svenska kyrkans centralstyrelse och Katolska biskopsämbetet.

Inte någon av remissinstanserna tillstyrker motionsyrkandet. I sammanhanget finns det skäl framhålla att svenska kyrkans centralstyrelse uttalar att församlingarna har alla möjligheter att, i den mån behov föreligger, iaktta en generös praxis vad gäller upplåtande av kyrkorna till andra kyrkors gudstjänster. Riksantikvarieämbetet uttalar sig på likartat sätt.

Inte heller utskottet kan ställa sig bakom kravet på en sådan utredning som motionärerna förordar. Som framgår av yttrandet från Katolska biskopsämbetet ställer den katolska kyrkan i Sverige inga anspråk på att få kyrkobyggnader, som härstammar från tiden före reformationen. Hon respekterar i ekumenisk anda den verklighet som vuxit fram historiskt, och som präglar livet i dag i det svenska samhället. Om kyrkobyggnader från tiden före reformationen erbjuds de katolska kristna är dock Stockholms katolska stift berett att i varje enskilt fall pröva om ett sådant erbjudande motsvarar behovet och om man kan säkra underhållet av en sådan kyrka.

Utskottet, som här också vill erinra om arbetet inom 1982 års kyrkokommitté, för vilket redogjorts i ett tidigare avsnitt, avstyrker under hänvisning till det anförda motion 2273.

Utskottet tar härefter upp en fråga som rör behovet av prästtjänster inom svenska kyrkan för den s. k. sjukhuskyrkan, dvs. den kyrkliga verksamhet som avser den andliga vården vid sjukhus. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att även de fria trossamfunden inrättat vissa tjänster för denna verksamhet.

Normerna för bestämmande av den prästerliga tjänsteorganisationen i ett pastorat grundar sig väsentligen på pastoratets folkmängdstal och areal samt tätortsgraden. Om det i ett pastorat finns en eller flera sjukvårdsinrättningar med tillhopa minst 1 200 vårdplatser, får en särskild komministertjänst för den andliga vården vid sjukhusen inrättas i pastoratet. Om antalet vårdplatser understiger nämnda tal tar man enligt en särskild beräkningsgrund hänsyn till platserna vid beräkning av underlag för tilldelning av prästtjänster i pastoratet. Motsvarande gäller för vårdplatser som överstiger 1 200.

I motion 2476 (c) framhålls betydelsen av sjukhuskyrkan och understryks att den på allt sätt behöver stödjas. Motionären uppehåller sig särskilt vid den psykiatriska vården, där strävandena mot öppnare vårdformer ställer stora krav i olika avseenden, bl. a. på den miljö dit de f. d. patienterna kommer. Också i denna situation skall sjukhuskyrkan arbeta och vara till hjälp och stöd. Nuvarande regler medför att de flesta av landets psykiatriska sjukhus inte får en heltidstjänst för präst, vilket enligt motionären är otillfredsställande. Hon anser det vara rimligt att vårdplatsantalet för inrättandet av en komministertjänst för andlig vård sänks så att varje landstingsområde får tillgång till komministratur på psykiatriska sjukhus.

År 1982 tillsattes en kommitté, prästtjänstkommittén, som skulle se över grunderna för den prästerliga tjänsteorganisationen i pastoraten, m. m. Enligt direktiven borde, då det gäller underlag för tilldelning av prästtjänster i ett pastorat, i varje fall en beräkningsmetod eftersträvas, som bättre än den nuvarande tar hänsyn till de olika arbetsuppgifter som följer av befolkningens åldersstruktur och andra speciella förhållanden i pastorat av olika karaktär. I det sammanhanget skulle kommittén beakta behovet av särskilda tjänster för andlig vård vid sjukhus. Utredningsuppdraget har övertagits av 1982 års kyrkokommitté. I det diskussionsbetänkande, som avgavs år 1983,

ägnas stor uppmärksamhet åt tjänsteorganisationen i en ny lokal organisation för svenska kyrkan. Kommittén konstaterar bl. a., då det gäller problem med den nuvarande lokala strukturen, att en alltmer decentraliserad sjukvård ställer nya krav på en kyrklig verksamhet som inte tillgodoses genom den nuvarande ordningen. I samband med de olika strukturmodeller för framtiden, som kommittén diskuterar, nämns möjligheten att skapa stiftssamfälligheter som svarar för bl. a. sjukhuskyrkan. Kommittén skisserar en metod för tjänsteberäkningen som skulle innebära att en basberäkning grundad endast på befolkningsunderlaget gjordes och att denna kompletterades med en tilläggsberäkning, där hänsyn togs till geografiska förhållanden, antalet predikotillfällen, om institutioner och vårdplatser finns inom pastoratet m. m.

Diskussionsbetänkandet har remissbehandlats. Kommittén kommer under innevarande höst att ta ställning till utredningsarbetets fortsatta inriktning.

Utskottet kan således konstatera att den av motionären upptagna frågan ägnas stor uppmärksamhet under det pågående utredningsarbetet. Utskottet, som delar motionärernas uppfattning om vikten av sjukhuskyrkan, anser att det inte finns anledning föregripa detta arbete. Med hänsyn härtill bör motionen inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

1. beträffande *frågan om utredning rörande överlåtelse av någon kyrkobyggnad till romersk-katolska kyrkan*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2273,
2. beträffande *sjukhuskyrkan*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2476.

Stockholm den 16 oktober 1984

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Anders Nilsson (s), Jan Hyttring (c) och Lars Hjertén (m).